

Handläggare
Linn Karlsson
Telefon: 08-50888998**Till**
Arbetsmarknadsnämnden
den 21 oktober 2025

Yttrande över remiss av slutbetänkandet Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar (SOU 2025:99)

Remiss från kommunstyrelsen KS 2025/1235

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Sammanfattning

Justitiedepartementet har remitterat slutbetänkandet *Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar* (SOU 2025:99) till Stockholms stad. Kommunstyrelsen har remitterat ärendet vidare till arbetsmarknadsnämnden för yttrande. Utredningens förslag syftar i huvudsak till att förmå berörda individer att i högre utsträckning vilja bli svenska medborgare. Detta ska åstadkommas genom att asylrelaterade uppehållstillstånd ska ändras till tidsbegränsade uppehållstillstånd och leda till antingen svenskt medborgarskap, återvändande eller återvandring. Utredningen föreslår att det ska införas en särskild lag om återkallelse av permanent uppehållstillstånd.

Arbetsmarknadsförvaltningens bedömning är att utredningens förslag riskerar att försämra integrationen. Den särskilda lagen kommer att påverka kvinnor mer negativt än män. Detta eftersom det tar längre tid för nyanlända kvinnor att nå egen försörjning som påverkar möjligheten att beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd eller eventuellt medborgarskap. Förslaget kan även leda till familjesplittring. Den föreslagna lagen har en retroaktiv verkan, vilket riskerar att försämra tilliten till rättsväsendet och samhället i stort. Arbetsmarknadsförvaltningen avstyrker utredningens förslag.

Bakgrund

Slutbetänkandet är en del av Miniminivåutredningen som tillsattes av regeringen den 2 oktober 2023 (dir 2023:137). Den första delen av uppdraget redovisas i delbetänkandet *Utmönstring av permanent*

uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt (SOU 2025:31).

Ärendet

Justitiedepartementet har remitterat slutbetänkandet *Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar* (SOU 2025:99) till Stockholms stad. Kommunstyrelsen har remitterat ärendet vidare till arbetsmarknadsnämnden för yttrande. Utredningens förslag syftar i huvudsak till att förmå berörda individer att i högre utsträckning vilja bli svenska medborgare. Detta ska åstadkommas genom att asylrelaterade uppehållstillstånd ska ändras till tidsbegränsade uppehållstillstånd och leda till antingen svenskt medborgarskap, återvändande eller återvandring.

Av Migrationsverkets statistik framgår att cirka 98 000 personer berörs av utredningens förslag, varav cirka 9 000 (drygt 9 procent) är barn. Utöver dessa finns en grupp om cirka 87 000 personer med permanent uppehållstillstånd där Migrationsverket behöver vidta manuella åtgärder för att kunna avgöra vilka individer som omfattas av utredningens förslag.

Utredningen föreslår att bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2027.

En särskild lag om återkallelse av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar

Utredningen föreslår att det ska införas en särskild lag om återkallelse av permanent uppehållstillstånd. Lagen ska omfatta utlänningar som har permanent uppehållstillstånd som flyktingar, alternativt skyddsbehövande, vidarebosatta (kvotflyktingar), varaktigt bosatta i Sverige eller som har beviljats permanent uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter eller vid vissa verkställighetshinder. Även utlänningar som har beviljats permanent uppehållstillstånd med stöd av den tillfälliga lagen eller gymnasielagen samt anhöriga till samtliga omnämnda grupper ska omfattas av den särskilda lagen.

Huvudregeln ska vara att ett permanent uppehållstillstånd ska återkallas och ersättas med ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, om det finns förutsättningar för det. I syfte att förmå berörda personer att vilja bli svenska medborgare föreslås en undantagsregel för personer som inom en viss tid initierat ett ärende om svenskt medborgarskap och som inte nekats medborgarskap genom ett beslut som fått laga kraft.

Den särskilda lag som utredningen föreslår har en utpräglad retroaktiv verkan, eftersom utgångspunkten är att de permanenta uppehållstillstånd som omfattas av den ska återkallas.

Beviljande av tidsbegränsat uppehållstillstånd

När ett permanent uppehållstillstånd återkallas kommer den fortsatta vistelsen i Sverige att vara avhängig att personen kan beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Frågan om tidsbegränsat uppehållstillstånd ska prövas enligt gällande bestämmelser i utlänningslagen. Det kan handla om uppehållstillstånd för arbete, anknytning eller internationellt skydd (som flyktning eller alternativt skyddsbehövande). Frågan om uppehållstillstånd som varaktigt bosatt i Sverige ska dock prövas före övriga grunder.

Frågan om utvisning aktualiseras om personen varken kan eller vill bli svensk medborgare och det permanenta uppehållstillståndet återkallas samt om personen inte heller kan beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Följdfrågor – behovet av informationsinsatser

Utredningens förslag berör ett stort antal personer som är bosatta i Sverige och avser frågor som har stor betydelse för den enskilde. Förslagen har även en retroaktiv verkan. Utifrån detta anser utredningen att det finns ett behov av informationsinsatser, som på ett betydande sätt går utöver de som normalt sker vid regelförändringar. Migrationsverket ska avgöra vilka informationsinsatser som krävs.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Staben för strategi och samordning vid arbetsmarknadsförvaltningen.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Inledningsvis vill förvaltningen lyfta att det är svårt att bedöma vilka förutsättningar individer kommer att ha för att ansöka om medborgarskap eller tidsbegränsat uppehållstillstånd till följd av att permanenta uppehållstillstånd återkallas. Regeringen har aviserat att lönenivån för arbetskraftsinvandring ska höjas. Det finns även förslag om skärpta villkor för anhöriginvandring¹ och att kraven för medborgarskap ska skärpas genom längre hemvistid i Sverige, försörjningskrav och medborgarskapsprov.² Förvaltningen anser inte att utredningen redogjort för hur dessa förslag kan påverka de personer som kommer att omfattas av den föreslagna lagen tillräckligt.

¹ Skärpta villkor för anhöriginvandring (SOU 2025:95).

² Skärpta krav för svenskt medborgarskap (SOU 2025:1).

Arbetsmarknadsförvaltningen arbetar för att möjliggöra en snabb etablering för nyanlända på arbetsmarknaden och i samhället. Förvaltningens bedömning är att utredningens förslag kommer att bidra till ökad stress och ohälsa för berörda personer över osäkerheten om hur varaktig tiden i Sverige är. Det riskerar att försämra integrationen och snarare bidra till ett ökat utanförskap.

Förvaltningen ser att den särskilda lagen kommer att påverka kvinnor mer negativt än män eftersom det tar längre tid för nyanlända kvinnor att etablera sig och bli självförsörjande i Sverige. Det kan i sin tur påverka möjligheten att förvärva medborgarskap (i enlighet med eventuella nya krav) eller tidsbegränsat uppehållstillstånd. Förslaget kan leda till familjesplittring om inte alla i en familj kan beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd eller medborgarskap. Förvaltningen anser att förslaget inte är förenligt med barnets bästa enligt barnkonventionen.

Den föreslagna lagen har en retroaktiv verkan, vilket riskerar att försämra tilliten till rättsväsendet och samhället i stort. Det riskerar även att påverka tilliten negativt för aktörer så som kommuner som arbetar med integrationsinsatser.

Förvaltningen delar utredningens bedömning om att det behövs omfattande informationsinsatser om den föreslagna lagen träder i kraft. Det är troligt att det kommer att komma många frågor till personal i stadens verksamheter om lagen. Då är det viktigt att det finns tydlig information som kommunen kan hänvisa till men framförallt att Migrationsverket och Statens servicecenter har kapacitet att besvara frågor.

Utifrån ovan nämnda synpunkter avstyrker arbetsmarknadsförvaltningen utredningens förslag.

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Karina Uddén
Arbetsmarknadsdirektör
Arbetsmarknadsförvaltningen

Amanda Broman
Stabschef
Arbetsmarknadsförvaltningen

Bilaga

Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar SOU 2025:99.